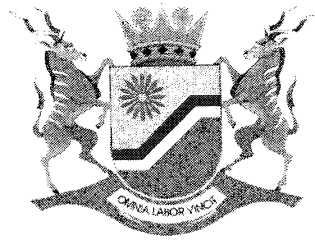

MPUMALANGA DEPARTEMENT VAN ONDERWYS

GRAAD 12 VOORBEREIDENDE EKSAMEN

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL

VRAESTEL 2

SEPTEMBER 2009

TYD: 2 UUR

PUNTE: 70

Hierdie vraestel bestaan uit 32 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Lees die volgende instruksies noukeurig deur voordat jy die vraestel beantwoord.
2. Moenie probeer om die hele vraestel deur te lees nie. Raadpleeg die inhoudsopgawe op die volgende bladsy en merk die vraagnommers van die letterkundetekste wat jy in die klas behandel het. Lees dan daarna hierdie vrae oor die tekste wat jy gedoen het en kies die tipe vraag wat jy wil doen.
3. Die vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A: Roman (35 punte)
AFDELING B: Drama (35 punte)
AFDELING C: Kortverhale (35 punte)
AFDELING D: Gedigte (35 punte)
4. Voer die opdragte aan die begin van elke afdeling noukeurig uit.
5. Beantwoord TWEE vrae. EEN vraag uit ENIGE TWEE afdelings.
6. Gebruik die kontrolelys om jou met jou keuses te help.
7. Nommer die antwoorde presies soos in die vraestel.
8. Beantwoord elke afdeling op 'n NUWE bladsy.
9. Skryf netjies en leesbaar.
10. Voorgestelde tydsindeling: ongeveer 60 minute per afdeling/vraag.

INHOUDSOPGAWE

AFDELING A: Roman Beantwoord enige EEN vraag.		
VRAAGNOMMER	VRAAG	PUNTE
1. Kringe in 'n Bos	Opstelvraag	35
OF		
2. Kringe in 'n Bos	Kontekstuele vraag	35
OF		
3. Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom	Opstelvraag	35
OF		
4. Die ongelooflike avonture van Hanna Hoekom	Kontekstuele vraag	35
OF		
5. Meeulanders	Opstelvraag	35
OF		
6. Meeulanders	Kontekstuele vraag	35
OF		
AFDELING B: Drama Beantwoord enige EEN vraag.		
7. Poppie, die drama	Opstelvraag	
OF		
8. Poppie, die drama	Kontekstuele vraag	
OF		
9. Paljas	Opstelvraag	
OF		
10. Paljas	Kontekstuele vraag	
OF		
AFDELING C: Kortverhale Beantwoord enige EEN vraag.		
11. Kaptein Duiwel	Opstelvraag	
OF		
12. 'n Beter lewe vir Mams	Kontekstuele vraag	
OF		
AFDELING D: Gedigte Beantwoord enige TWEE vrae.		
13. So long Sipskop	Kontekstuele vraag	
OF		
14. Vrou langs die pad	Kontekstuele vraag	
OF		
15. e-sonnet	Kontekstuele vraag	
OF		
16. 'n klein beriggie	Kontekstuele vraag	

AFDELING A: ROMAN**BEANTWOORD ÓF DIE OPSTELVRAAG ÓF DIE KONTEKSTUELE VRAAG****VRAAG 1: Opstelvraag****KRINGE IN 'N BOS:** Dalene Matthee

Die gebeure tydens Saul se veertiende jaar sou sy lewe vir altyd verander.

Skryf 'n OPSTEL waarin jy hierdie stelling volledig bespreek. Jou opstel moet inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel na die volgende gebeure verwys:

- sy ma se dood
- die bloubokkie se gal
- sy eerste ontmoeting met Oupoot
- die eerste kennismaking met die wêreld buite die Bos.

[35]**OF****VRAAG 2: Kontekstuele vraag****KRINGE IN 'N BOS:** Dalene Matthee

- Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	“Ek het dan gehoor jy gaat saam met die skip weg?” Die agterdog is
2	nog daar, maar nie die kwaad nie.
3	“Ek wil graag bly. Maar ek kan dit alleenlik doen as julle saam met
4	my staan en my help om 'n eie besigheid te begin – ek kan dit alleenlik
5	doen as julle saam met my staan en my help om te red wat oor is van
6	die Bos.”
7	“En hulle?” vra Jozef met 'n beweging van sy kop in die rigting van
8	die tente en die huise. “Wat van hulle wat kap en mors soos hulle wil?”
9	“Nie meer vir lank nie. Hulle is aan die oppak ... Eendag, wanneer
10	hulle weg is, sal ek jou kinders wys hoe 'n mens goud uitwas. Daar sal
11	iewers 'n bietjie weggesteek lê in die spruite.” Onder in die kloof het
12	die stampmeul stil geword, 'n bosloerie se hoot-hoot-hoot het in die
13	plek daarvan opgegaan.
14	“Jozef,” sê Saul moeg, “kom ons los ons dinge en ons wys vir die
15	wêreld wat uit die Bos kan kom.”
16	Jozef laat sak sy kop en skop, skop in die stof met sy flenterskoen
17	se punt. “Dis nie waarom jy teruggekom het nie,” sê hy stilweg.
18	“Nee. Ek het gekom omdat ek geweet het dit kon nie Oupoot
19	gewees het nie – dan sou jou kind nie tot amper op die dorp geleef het
20	nie. As een van sy tande deur hom was, sou daar min oorgebly het ...
21	Ek is jammer, Jozef. Ek is jammer oor jou kind.”
22	Toe Jozef opkyk, is al die seer in hom terug. “Jy had altyd 'n
23	ding oor Oupoot. Miskien het ek jou gehaat omdat jy die moed gehad

24 het om die bloubok se kop oop te kap en ek nie.

- 2.1 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

Die skip waarmee Saul sou weggaan, was die ...

- A Victoria.
- B Pictor.
- C Jefferson.
- D Millwood.

(1)

- 2.2 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

MacDonald het sy bes gedoen om te keer dat Saul 'n besigheid in Knysna begin omdat hy bang was dat Saul ...

- A weer sou vrede maak met sy broer.
- B Engels sou leer praat en hulle verstaan.
- C die houtkappers sou ompraat om hout aan hom te lewer.
- D sou agterkom hoeveel sy pa vir MacDonald geskuld het.

(1)

- 2.3 Toe Saul sy soektog na Oupoot begin het, was hy vas van plan om in die Bos agter te bly sodra hy hom geskiet het.

2.3.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

2.3.2 Motiveer jou antwoord met sin wat jy uit hierdie uittreksel aanhaal.

(1)

- 2.4 Patterson wat deur MacDonald gehuur was om vir goud in die Bos te soek, het geglo dat daar eerder spoelgoud as goudriewe in die Bos was.

2.4.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

2.4.2 Motiveer jou antwoord deur na Saul en Jozef se gesprek in hierdie uittreksel te verwys.

(1)

- 2.5 As Saul in reël 3 sê dat hy graag in die Bos wil bly, sê hy eintlik hoe lief hy die Bos het. Waarom het hy dan die volgende woorde gesê?

2.5.1 “Ons moet uitkom uit die Bos, Pa!”

(1)

2.5.2 “Ek is klaar met die Bos, Kate.”

(1)

- 2.6 “En hulle?” vra Jozef met 'n beweging van sy kop in die rigting van die tente en die huise. “Wat van hulle wat kap en mors soos hulle wil?” (Reëls 7 en 8)

2.6.1 Wie is die “hulle” na wie Jozef in hierdie gedeelte verwys?

(1)

2.6.2 Waarom is “hulle” besig om op te pak?

(1)

2.7 “Jozef,” sê Saul moeg, “kom ons los ons dinge en ons wys vir die wêreld wat uit die Bos kan kom.” (Reëls 14 en 15)

2.7.1 Na watter “dinge” verwys Saul hier? (1)

2.7.2 Dis vir Saul belangrik om vir die wêreld te wys wat uit die Bos kan kom, veral omdat Kate eendag iets oor die houtkappers gesê het. Wat is dit wat Kate gesê het wat vir Saul so seergemaak het? (1)

2.8 DRIE van die volgende SES eienskappe pas by Saul.
Die ander DRIE eienskappe pas by Jozef.
Stel 'n tabel op om te wys hoe die twee broers van mekaar verskil.

- bevraagteken ou gebruike
- vrees vir Oupoot
- respek vir Oupoot
- bang om alleen te staan
- die slimme
- die sterke

Jou tabel moet só lyk:

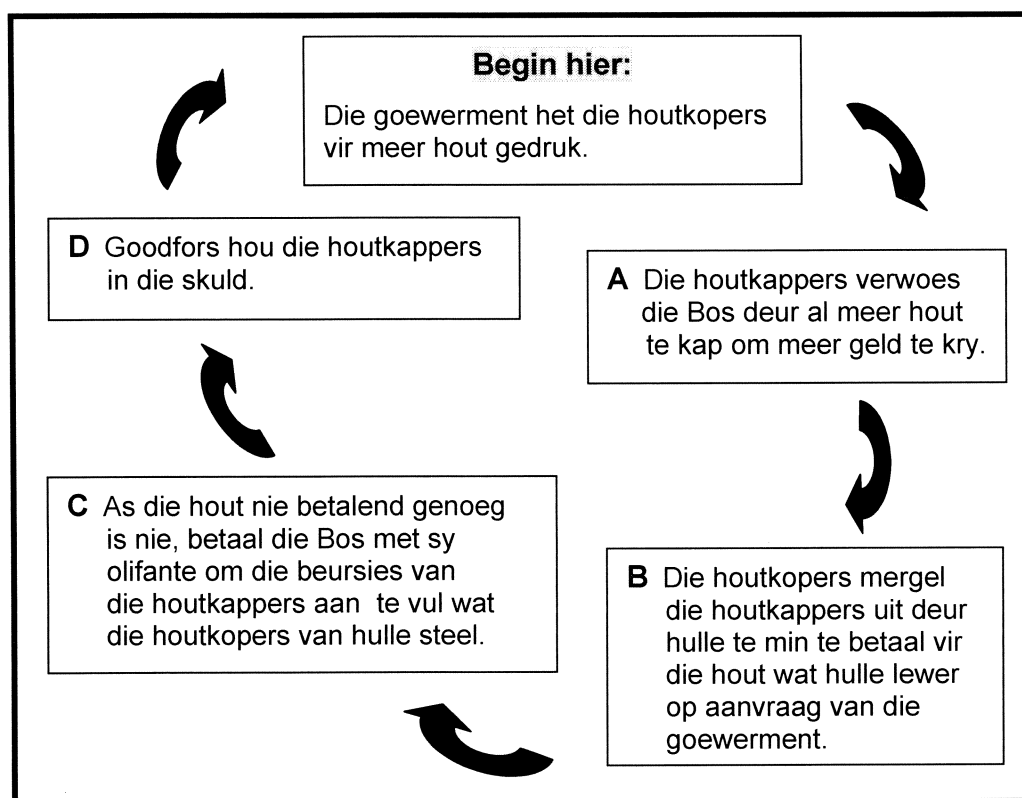
KOLOM A Saul	KOLOM B Jozef
2.8.1	2.8.4
2.8.2	2.8.5
2.8.3	2.8.6

(6)

2.9 Voltooi: Dit was 2.9.1 ... (1) wat vir Saul die tyding gebring het dat 2.9.2 ... (1), Jozef se seun, dood is. Hy kom ook sê dat 2.9.3 (naam en van) ... (1) vir Oupoot gaan kom skiet. (3)

2.10 Rangskik die volgende dele van die skewe sirkel in die korrekte volgorde. Begin soos aangedui. Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

Sirkels speel 'n belangrike rol in hierdie roman en 'n skewe sirkel word met negatiewe ervarings geassosieer.

(4)

2.11 Uit die uittreksel (bladsy 4 en 5) is dit duidelik dat Saul vir Oupoot baie goed ken.

2.11.1 By watter geleentheid het Saul vir die heel eerste keer vir Oupoot gesien?

(1)

2.11.2 Wat is so uniek aan elke ontmoeting wat Saul hierna met Oupoot gehad het?

(1)

2.11.3 Waarom, sê Maska, het Oupoot vir Saul in kringe laat loop tot bo in Meulbos?

(1)

2.12 “Miskien het ek jou gehaat omdat jy die moed gehad het om **die bloubok se kop oop te kap** en ek nie.” (Reëls 23 en 24)

Skryf ’n paragraaf oor die betekenis van die bloubokkie in hierdie verhaal. Jou antwoord moet by hierdie woorde van Jozef aansluit.

(5)

2.13 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

Die einde van die roman is moontlik omdat ...

A die Bos moes betaal toe Oupoot doodgeskiet word.

B Kate vir Saul help om Thompson se hoekerf te koop.

C Jozef nou nie meer vir MacDonald geld skuld nie.

D die hele Bos totaal deur die delwers verniel is.

(1)

2.14 Soos in die omgewing van Knysna is dit deesdae algemeen om bome en plante uit te kap vir die bou van nuwe paaie of om die paaie te verbeter, ensovoorts.

In die Knysna-omgewing word die pad nou breër gemaak. In die proses word van die mooiste geelhoutbome en varings uitgekap.

Wat is jou opinie oor die vernietiging van die natuur om paaie te ontwikkel?

(1)
[35]

VRAAG 3: Opstelvraag

DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM: Marita van der Vyver

In hierdie verhaal leer ons Hanna ken as 'n vyftienjarige meisie wat na haarself soek en haarself wil aanvaar.

Skryf 'n OPSTEL waarin jy hierdie stelling volledig bespreek en gee voorbeelde uit die verhaal. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel na die volgende gebeure verwys:

- hoe Hanna uiterloik lyk
- Hanna se innerlike konflik
- Hoe Hanna uit haar werklikheid ontsnap.

[35]

OF

VRAAG 4: Kontekstuele vraag

DIE ONGELOOFLIKE AVONTURE VAN HANNA HOEKOM: Marita van der Vyver

- Lees die volgende dagboekinskrywing deur wat geskryf is na aanleiding van die gebeure in die roman en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1	Liewe Dagboek
2	Uiteindelik is ons vanaand by die huis na 'n heerlike vakansie by
3	Botterberg!
4	Ja, dit het gereën en gereën en gereën ... , maar ek het myself leer
5	ken. Ek weet nou dat ek die wonderlikste pa in die hele wêreld het
6	(al is hy 'n moffie)!
7	Hy het my van my geboorte vertel, vir my 'n <i>cashmere</i> -trui gebring
8	en hy het die wonderlikste sin vir humor.
9	En weet jy wat? Hy het erken dat hy my eerder 'n meer eksotiese
10	naam sou wou gee ... iets soos Fabienne of Pascale!
11	O! die belangrikste – ek het lief geword vir die hele ou spul saam
12	met wie ek in die huis bly – my eie ongelooflike saamgestelde gesin.
13	Nou gaan ek slaap en slaap
14	Hanna

- 4.1 Wat is Hanna se pa se naam? (1)
- 4.2 Noem VYF dinge wat jy weet van die verhouding tussen Hanna en haar pa. (5)
- 4.3 Vertel ook in DRIE sinne wat jy van die verhouding tussen Hanna en haar stiefpa weet. (3)
- 4.4 Beyers het vir Hanna haar naam gegee.
- 4.4.1 Sê of die stelling WAAR of ONWAAR is. (1)
- 4.4.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 4.4.1. (1)
- 4.5 Pas die beskrywing van 'n karakter in KOLOM B by die naam van die karakter in KOLOM A. Skryf slegs die vraagnommer en die letter neer.

KOLOM A	KOLOM B
4.5.1 Tibo	A Verlang na sy ma en wil haar graag meer sien.
4.5.2 Yann	B Wil graag 'n baie bekende aktrise wees.
4.5.3 Amos	C 'n Rykmansdogter wat na 'n gesinslewe verlang.
4.5.4 Sharon	D Is verward omdat sy pa 'n proefbuis is.
4.5.5 Margot	E Dink hy is cool en die meisies dink ook so.
	F Wil graag 'n baie bekende skrywer wees.

(5)

- 4.6 In hierdie verhaal is Fabienne Hanna se alter-ego.
- 4.6.1 Sê of die stelling WAAR of ONWAAR is. (1)
- 4.6.2 Motiveer jou antwoord met 'n rede uit die verhaal. (1)
- 4.7 Vergelyk Hanna en Fabienne se lewens met betrekking tot hulle blyplekke en hulle gesinne. Gebruik die volgende tabel wat jy in jou antwoordeboek moet oortrek.

	Hanna	Fabienne
Blyplek		
Gesinne		

(4)

- 4.8 Mana is 'n konserwatiewe ma wat 'n onderwyseres is.
- 4.8.1 Sê of die stelling WAAR of ONWAAR is. (1)
- 4.8.2 Motiveer jou antwoord met TWEE redes uit die verhaal. (2)

4.9

“Vir my sal jy altyd my liefste Hanna Hoekom bly.”

Wat lei jy uit hierdie aanhaling af oor Hanna en oor Mana se gevoel vir Hanna?

(2)

- 4.10 Voltooi: 4.10.1 ... (1) en Beyers wil met wittebrood gaan, maar hulle wil hulle 4.10.2 ... (1) saamneem. Beyers het besluit dat hierdie wittebrood op die plaas, 4.10.3 ... (1) sal wees. Die doel van hierdie wittebrood is dat die gesin mekaar 4.10.4 ... (1) moet leer ken. (4)

- 4.11 Die skrywer gebruik die eerstepersoonverteller
- 4.11.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 4.11.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 4.11.1. (1)
- 4.12 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.
- Die tema van die verhaal is ...
- A foute wat so baie ouers maak.
B verlange van kinders na hulle ouers.
C hoe om soos iemand anders te wees.
D aanvaarding van jouself, jou gesin en jou omgewing. (1)
- 4.13 Hoe het hierdie verhaal jou siening van stiefouers en stiefkinders beïnvloed? (1)
- 4.14 Hoekom dink jy is die titel van die verhaal 'n baie goeie keuse? (1)
- [35]**

OF

VRAAG 5: Opstelvraag

MEEULANDERS: Esta Steyn

- Lees die volgende uittreksel deur.

1	Ja, daar is een ding wat hy ou Matthys Langhans, skelm en suinig
2	soos die siel is, moet toegee: hy kan trots wees op albei sy seuns.
3	Dis meer as wat hy, wat Hermanus is, vandag kan sê. En meteens
4	voel Hermanus die vae beklemming soos altyd wanneer hy aan
5	Schalk dink. Schalkie! roep hy die naam in sy binneste. Waar is
6	jy, my kind? wonder hy diep dringend. Waar het ons paaie so erg
7	skeef geloop? Maar hy skuif die gedagte opsy toe hy Fred se
8	swart motor die parkeerarea binnegery sien kom.
9	Fred, sy trots, wat besig is om van Blanckenburg Canning een
10	van die nywerheidsreuse aan die Weskus te maak.

Vir Hermanus Blanckenburg beteken sy seun, Fred, alles. Schalk is die swartskaaap.

Skryf 'n opstel met voorbeelde uit die teks en bespreek hierdie stelling volledig. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel na die volgende gebeure verwys:

- Schalk (Skalla) se kinderlewe
- Fred se volwasse lewe
- Schalk se volwasse lewe.

[35]

VRAAG 6: Kontekstuele vraag**MEEULANDERS: Esta Steyn**

- Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 MEEULAND, VRYDAG, 29 SEPTEMBER 1978

2 *Was vandag die eerste maal wal toe vandat ek gekom het. Knipmes*
 3 *vir Daniël gekoop. Hy't saam kaai toe gery toe ons moes teruggaan,*
 4 *baie bly oor die mes en sy hare ruik soos bamboes toe hy dankie sê.*
 5 *Ronnie, Ronnie. Ek mis ons huis en ons kombuis en die eethoekie met*
 6 *die bak vrugte en die Hollandse sout-en peperpotjies wat Prof vir my op*
 7 *my eerste verjaardag by die Instituut gegee het. Ek mis ons stemme*
 8 *toe ons soggens en saans daar gesit en eet het. Wat het van ons*
 9 *stemme geword? Waar gaan die stemme heen wanneer dit wegraak in*
 10 *sterwende stiltes ... wat word van die skreeuende stemmetjie van die*
 11 *klein malgassie wat dood is? Hy's dood. Hy't daar gelê toe ek netnou*
 12 *gaan kyk het. Net die duikertjie het oorgebly. Die vreemde duikertjie.*
 13 *Sal die ma eendag weet dis nie haar kind nie? Eendag sal hy 'n swart*
 14 *duiker wees en nie 'n wit malgas nie? Sal sy dan sien hy's van 'n ander*
 15 *soort? Of het hy klaar haar eie kind geword toe sy hom onder haar*
 16 *warm vlerke ingesleep het? Ek wonder hoe hy by haar gekom het. Die*
 17 *klop duikers op die rotse oorkant die malgasse, wat mekaar se*
 18 *seegras steel wanneer hulle neste maak, weet nie eens dat een van*
 19 *hulle soos 'n wit malgas aan die oorkant van die wit paadjie het nie?*
 20 *Wat skei die een soort dan van die ander? 'n Grens? Om nooit oor te*
 21 *steek nie, behalwe in doodsnoed?*

- 6.1 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
 Skryf net die vraagnommer en die letter neer.
 As Ryna in haar dagboek skryf dat sy "wal" toe is, praat sy van ...

- A Kaapstad.
 B Meeuland.
 C Salamanderbaai.
 D Duiker-eiland.

(1)

- 6.2 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
 Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

As deel van Ryna se navorsing moes sy ...

- A skilderye verf van die mense en die omgewing.
 B 'n boek oor kusvoëls skryf met illustrasies.
 C gaan help om al die kreefdiewe te vang.
 D die mense van die eiland moed inpraat.

(1)

- 6.3 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

Wanneer Ryna vir Daniël sien, herinner hy haar aan ...

- A Attie, wat 'n goeie vriend word.
- B haar oorlede seuntjie, Ronnie.
- C Vincent, haar oorlede man.
- D die gesig in die vlamme.

(1)

6.4

[Uit: Beeld, 19-03-09]

Indien Ryna hierdie koerantberig sou lees, sou sy dadelik terugdink aan die aand toe haar deftige huis afgebrand het.

Skryf 'n paragraaf waarin jy vertel wat Ryna sou onthou oor die brand in haar deftige huis.

(5)

- 6.5 Ryna is teen haar sin Meeuland toe gestuur.

6.5.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

6.5.2 Motiveer jou antwoord deur te sê hoe Ryna op Meeuland aangepas het.

(1)

- 6.6 Ryna se burgerband-radionaam (CB-naam), Mama-Meeu, pas nie by Ryna nie, want sy is nie 'n ma nie.

6.6.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

6.6.2 Motiveer jou antwoord deur te verwys na Ryna se rol op die eiland.

(1)

- 6.7 Kies die naam in KOLOM B wat pas by die dialoog in KOLOM A.
Skryf net die die vraagnommer en die letter neer.

KOLOM A		KOLOM B	
6.7.1	My saak is my saak.	A	Skalla
6.7.2	Ek is nie die gesalfde met die erwe en die eiendom nie.	B	Jacob
6.7.3	Ek het nog 'n naam gekry saam met al my ander name.	C	Jannerik
6.7.4	As 'n mens rou, juffrou, dan hoor jou ore net wat hulle wil hoor.	D	Ryna
6.7.5	Ek het nie Fred se duur advokate nodig om die prentjie te probeer mooi inkleur nie.	E	Matthys
		F	Fred

(5)

- 6.8 Voltooi: Ryna vertel in haar dagboekinskrywing van die klein malgassies wat dood is. Dit laat ons dink aan die aand toe 6.8.1 ... (1) en 6.8.2 ... (1) se babadogtertjie dood is. Hulle het toe 6.8.3 ... (1) se baba wat 6.8.4 ... (1) Meeuland toe gebring het, met die dooie baba geruil.

(4)

6.9

“Sal die ma eendag weet dis nie haar kind nie? Eendag sal hy 'n swart duiker wees en nie 'n wit malgas nie?” (Reëls 13 en 14)

Hoe pas hierdie aanhaling uit Ryna se dagboekinskrywing by die hoofgedagte van die verhaal?

(2)

- 6.10 Skryf die volgende gebeure in die korrekte volgorde.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

- A Ryna kry vir Elsabet bewusteloos by die wasgoedlyn.
B Mosselvlotte word naby Meeuland geanker.
C Jacob en Elsabet skei.
D Jacob probeer om Elsabet se lewe te red.

(4)

- 6.11 Hoe lank het Ryna op Meeuland gewoon?

(1)

- 6.12 Waar het Ryna gewerk voordat sy Meeuland toe gekom het?

(1)

- 6.13 Ryna het vir drie weke by professor Van Keulen gebly voordat sy Meeuland toe kon vlug.

6.13.1 Wat was Ryna se naam voordat sy Meeuland toe gekom het?

(1)

6.13.2 Waarom het Ryna haar naam verander?

(1)

6.14

“Wat skei die een soort dan van die ander?” (Reël 20)

6.14.1 Hoe pas hierdie aanhaling uit Ryna se dagboekinskrywing by die feit dat Ryna se gevoel vir Meeuland anders is as Elsabet s'n?

(2)

6.14.2 Waarom kan ons met sekerheid sê dat Ryna en Jacob ná sy tronkstraf bymekaar sal uitkom?

(1)

- 6.15 Ons leer Ryna aan die begin van die verhaal ken as iemand wat 'n groot tragedie ervaar het. Watter belangrike lewensles kan jy by Ryna leer?

(1)
[35]

OF

AFDELING B: DRAMA

BEANTWOORD OF DIE OPSTELVRAAG OF DIE KONTEKSTUELE VRAAG

VRAAG 7: Opstelvraag

POPPIE, DIE DRAMA: Elsa Joubert en Sandra Kotzé

In hierdie drama leer ons van die belangrike rol wat vroue in die lewe speel.

Skryf 'n OPSTEL waarin jy hierdie stelling volledig bespreek. Jou opstel moet 'n inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel na die volgende gebeure verwys:

- Grootouma Kappie
- Ouma Hannie
- Mama Lena
- Poppie.

[35]

OF

VRAAG 8: Kontekstuele vraag

POPPIE, DIE DRAMA: Elsa Joubert en Sandra Kotzé

- Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg.

1 "Poppie (aan Stone): Ek is nou net mooi moeg. Ek kan dit nie meer
2 staan nie. Ek voel ek kan nie meer hou nie, ek moet liewerste weggaan.
3 Ek kan nie meer praat nie. As daar op 'n ander plek lewe is, sal ek daar
4 gaan lewe. Dis nie jy wat die op-en-afloop moet doen nie, dis op my rug
5 wat die moeilikheid gesit is. Ek is moeg, ta-ta-Bonsile."

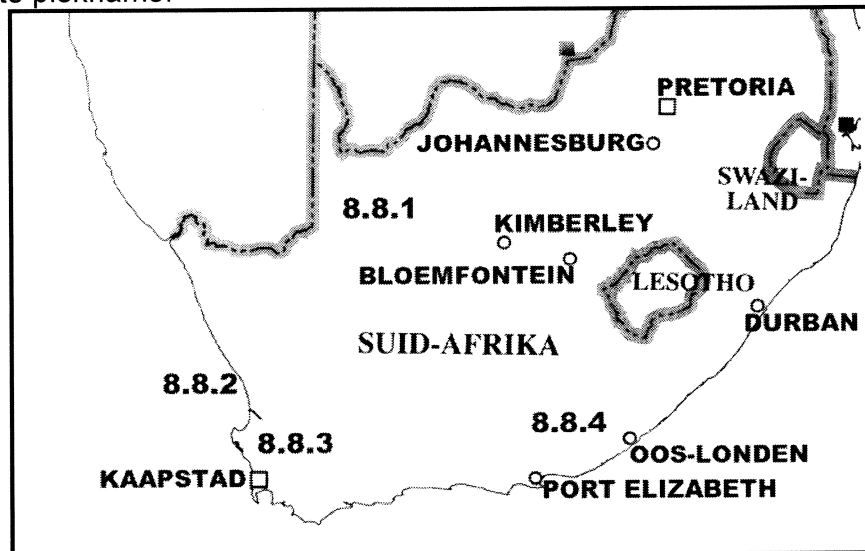
- 8.1 Wie is die persoon, Stone, met wie Poppie praat? (1)
- 8.2 Gee TWEE oorsake vir die "moeilikheid" wat op Poppie se rug gesit is. (2)
- 8.3 Dis net Poppie wat in die drama sukkel met passe en om verlengings te kry.
- 8.3.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 8.3.2 Gee 'n rede vir jou antwoord in VRAAG 8.3.1. (1)

1	POPPIE: En daar sal skool wees vir my kinders?
2	MR. STEVENS: Daar sal skool wees vir jou kinders. Is dit goed,
3	Rachel.
4	POPPIE: Dis goed.
5	MR. STEVENS: Dan sit ons jou naam op vir 'n huis in Mdantsane.
6	(Beweeg weg.)
7	POPPIE (bly staan). Wat kan ek doen? Ek kan nie die wet met my
8	hande breek nie.

- 8.4 Watter sin in die aanhaling sê vir ons dat Poppie se vyand die stelsel is? (1)
- 8.5 Waarheen wil die pasbeampte, mnr. Stevens, Poppie en haar kinders stuur? (1)
- 8.6 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

Poppie word weggestuur, omdat ...

A	sy baie oor die paswet gekla het.	
B	haar kinders hulle sleg gedra het.	
C	haar man van die Ciskei kom.	
D	sy in Lambertsbaai grootgeword het.	(1)
- 8.7 Watter TWEE voorwaardes stel Poppie dan as sy na die platteland moet gaan? (2)
- 8.8 Gebruik die kaart op die volgende bladsy en voltooi die paragraaf met die korrekte plekname.

In die drama word van Poppie se reise deur haar lewe vertel. Die eerste plek waar sy gebly was 8.8.1 ... (1). Daarna trek sy saam met Ma Lena na 8.8.2 ... (1). Toe die Xhosa-mense moes trek, is Poppie na 8.8.3 ... (1) geskuif. Haar huwelik en die stelsel het haar daarna geforseer om na 8.8.4 ... (1) te trek.

(4)

8.9 Poppie se huis in Jakkalsvlei was baie beter as die huis in die Ciskei.

8.9.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)

8.9.2 Motiveer jou antwoord met 'n rede uit die drama. (1)

8.10 Rangskik die volgende sinne in die korrekte logiese volgorde neer. Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

- A Stone bou 'n huis in Jakkalsvlei.
- B Poppie trek Nyanga toe.
- C Stone vat kontrak by die Philippi-melkery.
- D Poppie kry werk inslaapwerk by die kwekery. (1)

8.11 Pas die woord/woorde in KOLOM B by die term in KOLOM A. Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

KOLOM A		KOLOM B	
8.13.1	hoofkarakter	A	Paswet/regering
8.13.2	medekarakter	B	Stone/Jakkie
8.13.3	antagonis	C	Poppie
8.13.4	tritagonis	D	Ouma Hannie
		E	Mosie

(4)

8.12 Dit is ironies dat Poppie voel of sy van die Kaap se mense is as sy haar eerste papiere kry. Hoekom? Noem EEN rede. (1)

8.13 Die klimaks in die drama is wanneer Stone doodgaan.

8.13.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

8.13.2 Motiveer jou antwoord met 'n rede uit die drama. (1)

8.14 Watter belangrike lewenswaarheid het jy uit die drama geleer? (1)

8.15 Die dialoog in hierdie drama is nie so belangrik nie.

8.15.1 Is die stelling WAAR of ONWAAR? (1)

8.15.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 8.15.1. (1)

8.16 Skryf 'n paragraaf oor VYF veranderinge wat in Poppie se lewe plaasgevind het. (5)

[35]

OF

VRAAG 9: Opstelvraag**PALJAS:** Chris Barnard

In hierdie drama leer die leser baie lesse uit hoe die karakters optree in verskillende situasies.

Skryf 'n OPSTEL waarin jy hierdie stelling volledig bespreek. Jou opstel moet inleiding en 'n slot hê.

Jy kan in jou opstel na die volgende gebeure verwys:

- die lesse wat ons by die McDonalds kan leer
- die dominee se optrede
- die inwoners van Toorwater se optrede
- watter rol die nar speel in hierdie leerproses.

[35]**OF****VRAAG 10: Kontekstuele vraag****PALJAS:** Chris Barnard

- Lees die volgende uittreksel deur en beantwoord die vrae wat daarop volg:

1	MANUEL: (<i>ruk homself oombliklik reg</i>): Julle was baie goed
2	vir my.
3	HENDRIK: Wat praat jy nou? Jy't hierdie kind se tong weer
4	losgeknoop!
5	MANUEL: (<i>verbaas</i>): Wie – ek?
6	KATRIEN: Ja, jy. Jy't die paljas op hom gesit.
7	Willem sien hoe Manuel sy oë droog vee.
8	WILLEM: (<i>haal tekengoed uit sy hemsak</i>): Kom ons teken vir
9	jou 'n gesig wat nie huil nie.
10	MANUEL: Wie huil?
11	WILLEM: Ons teken 'n hanswors.
12	MANUEL: Dis 'n plan.
13	Willem begin teken 'n hansworsmasker op Manuel se
14	gesig.
15	'n Passasierstrein staan op die dorpstasie en stoom. Hendrik staan
16	op die perron en gee Manuel se goed vir hom deur die treinvenster
17	aan. Willem, Katrien, Emma en Nollie is ook by. Hendrik gee die
18	konsertina aan.
19	MANUEL: (<i>wys nee</i>): Dis Willem s'n. Hy moet leer om dit te speel.
20	(<i>Tot Willem.</i>) Onthou, nè, jy't belowe. Oefen daardie paar drukke wat
21	ek jou gewys het. (<i>Tot Hendrik.</i>) Hy gaan die ding leer speel, en hy
22	gaan aanhou glimlag.
23	Die trein begin trek.

24 HENDRIK: Gou, hier's nog. *(Hy gee iets aan en Manuel gryp.)*
 25 Al jou toorgoed.

26 Hulle lag.
 27 Die trein ry.
 28 Almal staan en waai.
 29 Willem hardloop al langs Manuel se venster en waai.

30 Katrien en Emma is besig om aan te trek. Katrien het 'n mooi rok aan
 31 wat sy voor die spieël staan en bekyk. Die rok se kleur pas presies
 32 by die blou oorkrabbers.

- 10.1 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
 Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

As Manuel sê die McDonald-gesin was goed vir hom, verwys hy na hoe hulle ...

- A vir sy geverfde gesig gelag het.
 B sy sirkusvertoning ondersteun het.
 C hom verpleeg het na sy skietwonde.
 D hom toegelaat het om die skuur se mure te versier. (1)
- 10.2 Die res van Toorwater se inwoners, insluitend die dominee, was glad nie beïndruk met Manuel nie.
- 10.2.1 Hoe het Manuel gelyk toe hy die Sondag kerk toe was? (1)
- 10.2.2 Wat het die dominee gedoen toe hy vir Manuel die Sondag in die kerk gesien het? (1)
- 10.2.3 Wat het Manuel gemotiveer om daardie Sondag kerk toe te gaan? (1)
- 10.2.4 Wat was die tema van die dominee se preek daardie Sondag? (1)
- 10.2.5 Waarom, dink jy, het die kerkmense so min geduld met Manuel? (1)
- 10.3 Die dominee sê in sy preek dat die mense verlossing en genade miskyk. Waarom is dit ironies as ons kyk na wat Manuel vir hulle kan beteken? (1)
- 10.4 Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
 Skryf net die vraagnommer en die letter neer.
- Die gebeure in die kerk het direk aanleiding gegee tot die ... van die drama.
- A motoriese moment
 B eksposisie
 C krisis
 D ontknoping (1)

10.5

“Jy't hierdie kind se tong weer losgeknoop!” (Reëls 3 en 4)

10.5.1 Hoe lank was Willem se tong “geknoop”? (1)

10.5.2 Wat was die rede, volgens die dokter, vir Willem se probleem? (1)

10.5.3 Hoe sluit “tong weer losgeknoop” aan by die tema van die drama? (1)

10.6

Die feit dat Willem se tong losgeknoop is en hy dan dadelik vir Emma vra om klavier te speel, is simbolies.

10.6.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)

10.6.2 Motiveer jou antwoord in VRAAG 10.6.1. (1)

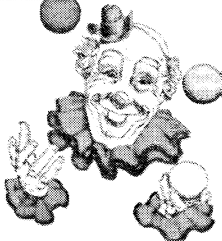
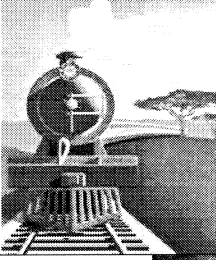
10.7

Voltooi die volgende stelling met die KORREKTE antwoord.
Skryf net die vraagnommer en die letter neer.

“Jy't paljas op hom gesit” beteken Manuel het Willem ...

- A leer teken.
- B laat verander.
- C se gesig gevef.
- D leer konsertina speel. (1)

- 10.8 Kies uit KOLOM B die antwoord wat die beste by die prent/prente in KOLOM A pas.

KOLOM A		KOLOM B	
10.8.1		A	Die oorsaak van rusie tussen Hendrik en Katrien.
10.8.2	 	B	Simboliseer vryheid.
10.8.3		C	Die lewe is te kort vir trane.
10.8.4		D	Weerspieël die Afrikaner en sy kultuur.

(4)

- 10.9 Voltooi: Emma en Katrien trek aan om na die 10.9.1 ... -dans te gaan. Hierdie dans is die simbool van die 10.9.2 ... van die verlede. Vir Hendrik-hulle is dit die simbool van 10.9.3 (Gee TWEE feite.) ... (maksimum 5 woorde).

(3)

- 10.10 Toe die McDonald-gesin by die dans kom, was Toorwater se inwoners bly om hulle te sien.

10.10.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR?

(1)

10.10.2 Motiveer jou antwoord deur in EEN sin te verduidelik wat presies gebeur het met hulle aankoms by die dans.

(1)

- 10.11 Indien hierdie drama opgevoer word, mag 'n akteur nie die skuinsgedrukte woorde in die uittreksel ignoreer nie.

- 10.11.1 Is hierdie stelling WAAR of ONWAAR? (1)
- 10.11.2 Motiveer jou antwoord deur presies te sê wat die funksie van die skuinsgedrukte woorde is. (1)
- 10.12 Rangskik die plekke waar die McDonalds voorheen gewoon het en waar hulle al hoe ongelukkiger geword het, in die korrekte volgorde. Skryf net die vraagnommer en die letter neer.
A	Soekmekaar	
B	Lydenburg	
C	Touwsrivier	
D	Twyfelfontein	(4)
- 10.13 Skryf 'n volledige paragraaf oor die rol wat treine in die lewe van Manuel, Katrien en Hendrik speel. (5)
- 10.14 Watter lewenswaarde leer Toorwater se mense jou? (1)
- [35]**

AFDELING C: KORTVERHALE

STORIEJOERNAAL

BEANTWOORD OF DIE OPSTELVRAAG OF DIE KONTEKSTUELE VRAAG

VRAAG 11: Opstelvraag

DIE WERKSMANNE VAN SLOVOVILLE: Johnny Masilela

- Lees die volgende uittreksel deur.

1	Nou sit die manne van Slovoville rustig en luister, knieë opgetrek.
2	Party krap in die harde grond rond met droë stokkies. Die vrouens
3	luister ook, hul bene uitgestrek in die stof. Hulle luister almal
4	aandagtig na die spreker, Jeremiah Vimbi, hy met die groot gate in
5	sy oorlele en 'n stem soos die gerammel van veraf donder. Hy
6	probeer die mense oorreed om ernstig te dink oor die bou van 'n
7	skool vir ons, die kinders van Slovoville.

In hierdie kortverhaal motiveer Jeremiah Vimbi die mense van Slovoville om saam te span om 'n projek aan te pak vir die toekoms van hulle kinders. Bespreek hierdie stelling in 'n OPSTEL volledig.

Jy kan in jou opstel na die volgende gebeure verwys:

- die ideaal van 'n arm gemeenskap
- hoe die gemeenskap saamstaan om die ideaal waar te maak
- hoe die ideaal van hierdie mense vernietig word.

[35]

OF

VRAAG 12: Kontekstuele vraag

Kopiereg voorbehou

Blaai om asseblief

AFDELING C: Kortverhale

Beantwoord óf die Opstelvraag óf die kontekstuele vraag.

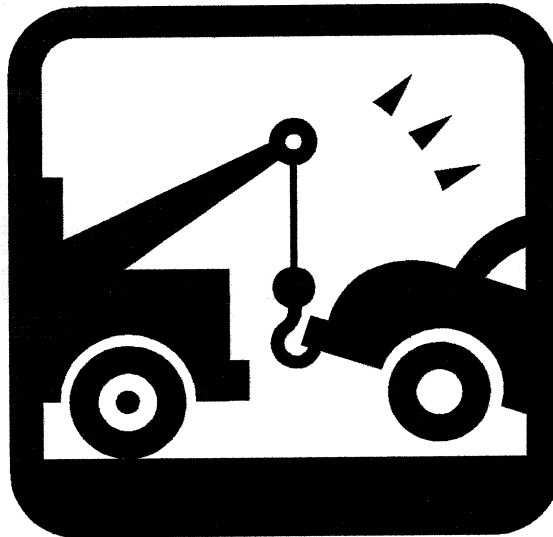
VRAAG 11: OPSTELVRAAG

KAPTEIN DUIWEL – Dana Snyman

Wat maak die verhaal humoristies? Beantwoord hierdie vraag in 'n opstel van 250 tot 300 woorde. Gee aandag aan die volgende sake:

- Ouma se rol
- Oupa se rol
- Pa se rol
- Ma
- Kaptein Duiwel se rol
- Die verteller se vertelstyl

[35]

OF

VRAAG 12: KONTEKSTUELE VRAAG

'n BETER LEWE VIR MAMS – Sulfah Otto-Sallies

“Die môre vroeg staan op. Sy hart voel swaar, hy’s siek van bekommernis.
Hy kyk op die horlosie en besef dat dit alreeds sesuur is.
Hy moet wikkkel, dink hy, die treine is weer stampvol vanoggend.”

12.1 Wie is die “hy” waarvan hier gepraat word?

(1)

- 12.2 Watter slegte nuus het sy ma hom die vorige aand vertel? (1)
- 12.3 Watter soort werk doen hy? (1)
- 12.4 Wat noem die voorman hom? (1)
- 12.5 Noem die name van die **DRIE** gesinslede wat hy nou moet onderhou. (3)
- 12.6 Waar woon hierdie gesin? Noem die plek se naam. (1)

“Wat’s daar nou oor van sy drome?”

- 12.7 Noem **DRIE** dinge wat hy graag wou hê en waarom hy gedroom het? (3)

“Sy vriend het werk vir hulle, verduidelik hy. Hulle kan baie geld maak. Baie”

- 12.8 Wie is die “hulle” wat baie geld kan maak? (2)
- 12.9 Wat moet hulle doen om die geld te verdien? (1)
- 12.10 Wie se hulp gaan ook ingeroep om te help om te help met bogenoemde aanbod? (1)
- 12.11 Hoekom gaan die spesifieke persoon gevra word om te help? (1)

“Een ding pla: Hoe gaan hy die geld aan Mams verduidelik?”

- 12.12 Waar, sê hy vir sy ma, het hy die geld gekry? (1)
- 12.13 Hoekom vertel hy nie vir sy ma die waarheid nie? (1)

“Die tekens van die onwettige aktiwiteite word orals in die huis sigbaar. En as die bure probeer uitvis, bly sy doodstil.”

- 12.14 Hoe voel Solly se ma oor al die nuwe dinge? (1)
- 12.15 Noem **TWEE** dinge wat hy vir sy ma gee omdat hy dink dit sal haar lewe makliker maak. (2)
- 12.16 Wanneer, beplan Solly, gaan hy ophou met sy onwettige aktiwiteite? (1)

“Dieselfde nag is daar skielik ‘n harde klop aan ma se voordeur. Sy spring verward op uit die bed en gaan maak die deur angsbevange oop.”

12.17 Wie staan voor die deur toe sy dit oopmaak? (2)

12.18 Hoekom is hulle daar? (1)

12.19 Hoe reageer Ma op die nuus? (1)

“’n Week later het daar vir haar ‘n brief gekom.”

12.20 Waar was Solly toe hy die brief geskryf het? (1)

12.21 Hoekom het hy die brief geskryf? (1)

12.22 Is die volgende stelling WAAR of ONWAAR? Motiveer jou antwoord. (2)

“Niemand was bereid om my ‘n kans te gee nie.”

12.23 Hoekom wil hy hê sy ma moet sy broers alles vertel wat gebeur het? (1)

“Mams moet kanalla nie vir my hier kom besoek nie.”

12.24 Hoekom, dink jy, wil hy nie hê sy ma moet hom besoek nie? (1)

“Sy weet later nie meer hoeveel keer sy die brief al gelees het nie. Die gelui van die telefoon bring haar tot haar sinne.”

2.25 Watter nuus kry sy oor die telefoon? (1)

2.26 Wat is ironies omtrent die ma se woorde: “Solly, ek gie vi’ jou maaf”? (2)

TOTAAL: Afdeling C = 35

AFDELING D: Gedigte

Beantwoord **TWEE** van die volgende vrae.

VRAAG 13**So long Skipskop**

- 1 Pak op pak op
- 2 sit jou goedjies op jou kop
- 3 môre gaan ons weg
- 4 ver van hier weg
- 5 Skipskop Skipskop
- 6 wanneer hou die dinge op
- 7 swaarkry lê net voor
- 8 die blou berge oor
- 9 Overberg se mens is ek gebore
- 10 op die plek Skipskop
- 11 nes my pa en sy pa ook
- 12 hier deur die duine loop onse spore
- 13 hier op die beach hier langs die see
- 14 is ek gedoop
- 15 Wat ken ek anders as die bloudam se branders
- 16 die wolke en die winde wat hier waai
- 17 Verkoop jou bootjie
- 18 pak op jou goedjies
- 19 sê ma So long Skipskop Skipskop
- 20 sê goodbye
- 21 Linkerhand regterhand watsekant
- 22 lê die plek Misverstand
- 23 Asseblief meneer sê tog weer
- 24 is dit die pad wat ons moet môre vat
- 25 'n Stukkie hier 'n stukkie daar
- 26 stukkies van my lewe lê nou deurmekaar
- 27 tel op tel op vir Shorty en vir Pop
- 28 gaan haal vir Apie en hou daai kindjie dop
- 29 Wat ken ek anders as die bloudam se branders
- 30 die wolke en die winde wat hier waai
- 31 Verkoop jou bootjie
- 32 pak op jou goedjies
- 33 sê ma So long Skipskop Skipskop
- 34 sê goodbye
- 35 sê ma So long Skipskop Skipskop
- 36 sê goodbye

Van: David Kramer, *Blik Music*, 1986

13.1 Wie is die verteller in die gedig? (1)

13.2 Met wie praat die verteller? (1)

- 13.3 Watter bevel ontvang die inwoners van Skipskop? Haal **TWEE OPEENVOLGENDE WOORDE** aan as antwoord. (1)
- 13.4 Waarheen moet hulle gaan? Gee die plek se naam. (1)
- 13.5 Hoe weet ons die plek waarheen hulle moet gaan, is ver? Geen net drie opeenvolgende woorde uit die gedig. (1)
- 13.6 In watter gebied vind ons die dorpie, Skipskop? (1)
- 13.7 Gee **TWEE** bewyse uit die gedig dat die verteller al baie lank op Skipskop woon. (2)
- 13.8 Watter vier opeenvolgende woorde gebruik die verteller om aan te dui dat hulle nie weet waar die plek is waarheen hulle moet trek nie? (1)
- 13.9 Watter ander **TWEE** soorte tale (buiten alledaagse Afrikaans) kom in die gedig voor? Gee ook 'n voorbeeld van elk. (4)
- 13.10 Pas die korrekte beskrywing in **KOLOM B** by die woord in **KOLOM A**. Skryf net die vraagnommer en letter neer.

KOLOM A	KOLOM B
13.10.1 Personifikasie 13.10.2 Inversie 13.10.3 Metafoor	A. "die bloudam se branders" B. "hier deur die duine loop onse spore" C. "ver van hier weg"

- (3)
- 13.11 Hoe, dink jy, voel die inwoners van Skipskop? (½)
- 13.12 Wat is die funksie van die herhaling van "Skipskop"? (1)

[17½]

OF

VRAAG 14**Vrou langs die pad**

- 1 Jou lyf lê bruin soos kardoës
- 2 langs die tref-en-trap van die pad
- 3 en grassaad poeier tot stof
- 4 hier waar jy slaap
- 5 jou laaste slaap
- 6 Jou rok rafel nog om jou bene
- 7 asof jy steeds aanstryk na die halte
- 8 maar langs jou jaag 'n bloedstroom weg
- 9 tussen klip
- 10 en teer, lê jou hand onbekend en vaal
- 11 langs die flenters van jou sak
- 12 Jou kinders by Vlottenburg se krothuisies
- 13 sal wag vir jou,
- 14 hul stemme sal tussen die speel deur soek
- 15 na die smal pad wat dorp toe krul
- 16 daar waar jy kos en klere wou gaan kry
- 17 Op jou tuiskoms sal hulle wag, op die krom
- 18 aansukkel met pakkies onder die arm
- 19 die veraf roep, die naderstorm, uitbundig
- 20 die neergooi, die arms, die jubel
- 21 van jou terugkeer
- 22 Die tweevertrekhuisie se skewe deur
- 23 sal jou roep en jou man sal geduldig sy pyp
- 24 weer stop: Uur na uur oor die vallei heen
- 25 tuur
- 26 na waar die laatmiddagson die bergrant
- 27 kleur. En spoedig sal die son weer vuurmaak
- 28 oor die bulte, die sap rooi
- 29 in die druifkorrels in
- 30 suig, weldra sal die plaaswerkers
- 31 die trosse onder blare uit na vore bring
- 32 en jou kinders
- 33 sal 'n ander speletjie speel
- 34 hul stemme sal klink die strate deur
- 35 die sagte môre teen
- 36 en almal sal weer lag en lewe
- 37 al is jy heen, hier waar jy lê langs die pad
- 38 bruin soos 'n kardoës met jou handsak
- 39 aan flarde, wyd verstrooi deur son en reën.
- 40 En jy?

- 41 Hier waar jy lê, sal hulle 'n houtkruis plant,
- 42 sal grassaad soms nog buig, sal skape wei.

Uit: *Liefeland*, 2004

- 14.1 Watter twee voorwerpe word in versreël 1 vergelyk? (2)
- 14.2 Wat is die funksie van die vergelyking? (1)

- 14.3 Die spreker gebruik die woord "slaap" i.p.v. dood, om die dood meer aanvaarbaar te maak. Wat noem ons die tegniek? (1)
- 14.4 Watter **EEN** woord uit die gedig beskryf hoe die vrou na die bushalte gestap het? (1)
- 14.5 Waarheen was die vrou oppad? (1)
- 14.6 Watter twee dinge wou sy gaan koop? (2)
- 14.7 Na watter plek verwys die word "halte" (reël 7)? (1)
- 14.8 Gee **TWEE** woorde uit die gedig wat bewys dat die vrou en haar gesin in 'n arm deel woon. (2)
- 14.9 Reël 25 bestaan uit slegs een woord – "tuur".
- 14.9.1 Wat noem ons die verskynsel? (1)
- 14.9.2 Wat is die funksie daarvan? (1)
- 14.10 Watter daaglikse roetine (wat verwys na die werk wat sy gedoen het) sal voortgaan na die vrou se dood? (1)
- 14.11 **Kies die korrekte antwoord:** Die gedig is 'n voorbeeld van 'n ... (1)
- A. sonnet
- B. liriek
- C. elegie
- D. haikoe
- 14.12 Benoem die halfrym wat ons in reël 16 aantref. (½)
- 14.13 Waarom word daar so baie gebruik gemaak van enjambement in die gedig? (1)
- 14.14 Wat sal die vrou se familie nog doen om aan te dui waar die vrou gesterf het? (1)

[17]**OF**

VRAAG 15**e-sonnet**

- 1 met skuifspeld ponser en kram
- 2 kon ek tevore – soos dit hoort –
- 3 op papier netjies elke woord
- 4 orden volgens plan

- 5 nou wag iewers in die ruimte
- 6 my posbus
- 7 gedot & gekom
- 8 slaggereed op besoekers van buite

- 9 langsamerhand vind ek egter
- 10 die e-verhouding al hefter
- 11 dat ek met elke klik
- 12 en dubbelklik
- 13 my lewe al meer
- 14 na die eenoog-despoot se buie skik

Uit: *PoësieNet*, Nommer 7, 1999

- 15.1 Waarvoor staan die “e-” in die titel? (1)
- 15.2 Noem twee instrumente wat die spreker in die verlede gebruik het om haar werk te orden. (2)
- 15.3 Voltooi die volgende sin:

 Strofe 1 verwys na die (15.3.1) _____ tydperk voor die koms van rekenaars en Strofe 2 verwys na (15.3.2) _____ kommunikasie van ons moderne era. (2)
- 15.4 Gee ‘n woord uit strofe 1 en uit strofe 2 wat dui op ‘n tydverskil. (2)
- 15.5 Die rekenaar het vinnig ‘n belangrike deel van die spreker se lewe geword.
 - 15.5.1 Watter **WOORD** in die gedig bewys dat die bogenoemde stelling onwaar is? (1)
 - 15.5.2 Vervang die foutiewe woord om die stelling waar te maak. (1)
- 15.6 Pas die korrekte beskrywing in **KOLOM B** by die woord in **KOLOM A**. Skryf net die vraagnommer en letter neer. (5)

KOLOM A	KOLOM B
15.6.1 inversie 15.6.2 klanknabootsing 15.6.3 metafoor 15.6.4 kontras 5.6.4 parentese 5.6.5	A. "kon ek tevore" en "nou" B. "eenooog-despoot" C. "en nou wag iewers in die ruimte my posbus" D. " en dubbelklik" E. "-soos dit hoort-"

15.7 Waarna kan die kort- en lang reëls van strofe 2 dalk verwys? (2)

15.8 Benoem die rympatroon wat ons in reëls 9 tot 12 vind. (½)

15.9 Wat besef die spreker aan die einde van die gedig? (1)

[17½]

OF

VRAAG 16

'n klein beriggie

- 1 op 'n dag het hy sy werk verloor
- 2 en toe jy weer hoor
- 3 kom vat hulle sy motors meubels huis
- 4 hulle het alles kom eis
- 5 ook sy laaste bietjie hoop
- 6 maar hy't sy skoene deurgeloop
- 7 en hom teen mismoed verset
- 8 hy wéét mos wat hy in hom het
- 9 toe kom die laaste strooi
- 10 hy kry haar in 'n ander man se kooi
- 11 nou wil ek sy verhaal voltooi
- 12 anders bly 'n storie van ons tyd verbloem
- 13 agter dit wat 'n klein beriggie noem
- 14 dat hy dood gekry is in sy eie bloed
- 15 geen misdaad word vermoed

Uit: *Die sagte vlees*, 1998

16.1.1 Watter teenspoed het die man getref? (1)

16.1.2 Wat was die gevolge van die teenspoed wat hom getref het? (1)

- 16.2 Watter **WOORD** in die gedig sê vir ons dat die man moontlik ryk was voordat die teenspoed hom getref het? (1)
- 16.3 Wie is die "hulle" in strofe 1? (1)
- 16.4 Hoekom dink jy het die man sy skoene deurgeloop? (1)
- 16.5 Watter **WOORD** in strofe 2 sê vir ons dat hy nie sommer dadelik moed verloor het nie? (1)
- 16.6 Wat het gebeur wat uiteindelik sy moed gebreek het? (1)
- 16.7 Wat het die man gedoen omdat alles in sy lewe skeefgeloop het? (1)
- 16.8 Watter tegniek word gebruik om aan te dui hoe onbelangrik die berig wat in die koerant verskyn het, was? (1)
- 16.9 **Voltooi:** Strofe 1 bestaan uit 5 versreëls. Dit word 'n _____ genoem. (1)
- 16.10 Bespreek die progressie in die gedig. (Noem **VIER** dinge) (4)
- 16.11 Benoem die halfrym wat ons vind in die laaste 4 versreëls. (½)
- 16.12 Watter kontras vind ons in die gedig? (1)
- 16.13 Watter reëls van die gedig verwys na die inhoud van die beriggie wat in die Koerant verskyn het? (1)
- 16.14 Wat is die tema van die gedig? (1)

[17½]

TOTAAL: Afdeling D = 35**GROOTTOTAAL: 70**

KONTROLELYS

AFDELING	VRAAG- NOMMER	GETAL VRAE WAT BEANTWOORD MOET WORD	MERK √
A: Roman (Opstel- OF konteks vraag)	1-6	1	
B: Drama (Opstel- OF konteks vraag)	7-10	1	
C: Kortverhale (Opstel- OF konteks vraag)	11-12	1	
D: Gedigte (Konteksvrae)	13-16	2	